

Telegraful este Duminec'a și Joi'a, la fie-care două săptămâni cu adănsul Poștoarei. — Prenumeratiunea se face în Săbiiu la expeditorii Poștei, pe afară la s. r. poște cu bani gata prin scrisori francate, adresate către expeditorii. Prețului prenumeratiunii pentru Săbiiu este pe an 7 fl. v. a. iar pe o jumătate de an 3 fl. 50. Pen-

Nr. 57.

ANULU XXIV.

Săbiiu 1830 Iuliu 1876.

trăcealealte părți ale Transilvaniei și pentru provinciile din Monarchia pe unu anu 8 fl. iera pe o jumătate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. și țieri streine pe anu 12 1/2 anu 6 fl. Inseratele se platesc pentru întâia ora cu 7 cr. sirulu, pentru a două ora cu 5 1/2 cr. și pentru a treia repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Nr. 1924.

Insciintiare.

Prin acést'a se face cunoscutu: cumca esamenele de cualificatiune prescrie în §. 13. alu Statutului organicu aline'a a 2-a și a 3-a se voru tiené și în anulul acést'a conformu regulamentelor provisoricé din an. 1873 (vedi actele sinodului 1873. pag. 157 și 162) dela 25—31 Augustu a. cur. st. vechiu.

Cei ce dorescu a se supune acestor examene, se substérna de timpuriu cererile lor instruate cu documentele necesari.

Săbiiu, 15 Iuliu, 1876.

Dela secretariatulu consistorialu.

Cinci ani prudentia de statu de a lui Andrassy și politic'a Austro-Ungariei în orientu.

Sub titlulu acést'a a aparutu o brosiura în München, scrisa în Iuniu a. c.; dupa conferintiele de ministri tîenute în Berlinu și dupa pertractările delegatiunilor din anulul acést'a în Pest'a.

Brosiur'a e de mare interesu, fatia cu evenemintele ce se petrecu în tempulu de fatia în orientu. Ea caracterisêza politic'a ce o urmaresce Austro-Ungari'a și resp. ministrulu afacerilor straine în orientu, încercându-se totu-odata de a rectificâ pasii facuti pâna acum'a de ministrulu nostru pentru afacerile straine Andrassy și prin acést'a a-lu întari în pozitî'a sea, carea începuse a se clatinâ.

Încâtu va cuprinde brosiur'a acést'a într'adeveru principiile directive, ce le urmédia și le va urmâ Austro-Ungari'a în caus'a orientale, sêu ca ea și principiile espresse într'ens'a, suntu numai o masca sub a cărei' umbra sa se pôta urmari cu atâtu mai siguru alte tendintie pôte chiaru opuse acelor espresse aci, acést'a numai viitoriulu o va dá la lumina. În totu casulu brosiur'a cuprinde nisce descoperiri și pareri de mare însemnatate, care nu strica de a le cunósce ori-cine mai alesu în tempulu cându se ocupa tóta lumea de afaceri politice. În sperantia deci de a face unu serviciu cetitorilor nostri, vomu comunicâ în estrasu trasurile fundamentali ale brosiurei acesteia.

Înainte inse de a intrâ în materia ins'asi, trebuie sa observâmu ca unu ce caracteristicu, ca brosiur'a acést'a manifestêdia o politica fatia de evenemintele ce suntu la ordinea dilei în orientu, nu prea corespundiatóre acelei'a ce vedemu ca se observa aici la noi în jumetatea nóst'a de imperiu. De acea diurnalele magiare se întrecu a combate brosiur'a și principiile cuprinse într'ens'a.

Câ introducere în materia observa autoriulu celu necunoscutu alu brosiurei de sub cestiuine ca dintre multe erori comise de conducatorii politicei nóst're de mai înainte, se pare o eróre mai daunósă politic'a tradițiunale a Austriei fatia de Turci'a, cărei'a i se mai pôte asemenâ numai politic'a romano-catolica urmata cu atâta sila înlauntru si afara de monarchia. Ambele 'si aflara resbunarea.

Dupa cum e imposibilu a însuflâ viétia cadavrelor mórte și putrede, asiâ de imposibila e și tendintî'a de a sustiené în modu artificiosu, edificii

de statu jignite, ce jacu pre fundamente asiaticé sêu din evulu mediu.

Pasialiculu turcescu și domnirea papale lumêasca trebuiau se cada, înainte de a espirâ deceniulu din urma alu secului alu 19 alu luminei. Acestea trebuie sa le fi prevediutu ori-care politicu cugetatoriu. Numai, pre cându domnirea papale se cutropî in sasi de sine și în sine; pasialiculu turcescu are radacini mai tari, spre cutropirea lui se recere o fortia extraordinaria. Spre acestu scopu trebuie câ se rosiasca inca multu sange, sange scumpu alu feliuritelor popóre și ginti, pôrt'a de feru si cornulu de aur. Si marea négra va trebui sa-si schimbe pre unu tempu numirea sea, numindu-se marea rosia.

Autoriulu brosiurei presupune, dupa cum se vede din pasagiulu acést'a, ca pâna acum s'a facutu inca numai inceputulu cu nimicirea puterei otomane. Ca acést'a nu pôte urmâ decâtu prin unu resbelu européu generalu și prin concurintî'a diferitelor popóre la lupta. —

Trecându apoi la caracterisarea politicei lui Andrassy și resp. a Austriei în orientu, acést'a o face prin asemenarea lui Andrassy cu unu architectu bunu, carele voindu a demolâ unu edificiu, nu incepe de susu ci de josu și nu se apuca mai înainte de edificarea unui edificiu nou, pâna ce nu l'a curatîtu mai întâiu pe celu vechiu de totu; pâna ce nu si-a procuratu spre edificiu nou, unu spatiu potrivit si acomodat, și pâna ce nu pôte procurâ pentru noii locuitori conditiuni sigure de conlocuire pacinica; ca nu cum-va altcum, retacirea de mai apoi sa fie multu mai rea câ cea de acum. —

Va se dica Andrassy nu se pôte dar' nici nu voiesce a se opune nimicirei Turciei; inse nu a sositu inca tempulu pentru acést'a. Si nu se pôte incepe oper'a de susu — interese dinastice — ci de josu; și numai atunci cându se va fi hotarîtu mai întâiu apriatu, ca ce are sa urmeze dupa nimicirea puterei turcesci, cine sa stapanêasca provinciile ei de adi, în ce forma.

Andrassy, sustiene autorulu mai departe, nu e nici unu Fabius Cunctator austriacu, dara nu voiesce a fi nici unu erou câ Curtius care sa se aiepte pe sine, pe imperatoarele sêu tier'a sea, în prapastia. Elu nu voiesce sa scôta insusi castanele din focu pentru altii. Sêu mai bine, elu nu voiesce a fi portariulu, care sa deschida Rusiei portalulu bisericei S-tei Sofii, pentru câ cu atâtu mai comod se pôta Rusi'a asiezâ crucea tripla grecêasca pe Hagî'a (Sânt'a). —

Contele Andrassy, conformu pareriloru autoriului brosiurei, totu asiâ de putienu se încêla cu ide'a ca dóra Turci'a s'aru mai puté sustiené, chiaru numai unu deceniu, câ si colegii sei, principii Bismark și Gortchakoff. Elu inse nu voiesce se întreprinda nimic'a spre a înaintâ procesulu de totale cutropire; câci acést'a si asiâ se va petrece inca pré curendu. Elu aru voi câ sa se amâne catastrofa neevitabile, câtu de multu pentru ca tempulu dupa parerea autoriului aru puté produce de totu alte jurstări și constelatiuni politice. În unu singuru anu se pôte schimbâ de totu situatiunea de adi a Europei întregi. —

Politic'a Austriei fatia de omulu bolnavu în orientu pôte fi totu aceea

negativa și asteptatóre, dupa cum a fostu și fatia de omulu morbosu în Vaticanu. Punendu cine-va în locu de Rom'a cuventulu Bisantiu a castigatu indata chei'a spre a dejudecâ politic'a Austriei fatia de Turci'a, carea însemnéza: mai întâiu privesce și astêpta, in sa fii pregatitu pentru tôte, chiaru și pentru cele mai neastep-tate rele.

Politic'a lui Andrassy trebuie sa fie: câ sa nu se lase a fi condusu de un'a sêu alt'a partida sêu jumetate de imperiu; în afacerile esterne sa nu se lase a fi condusu de o adunare sfatuitóre cu mai multe capete, ci pre acestu terenu sa fie câ Bismark, insusi conducatoriu; sa astepte momentulu potrivit, dându-i-se in sa acést'a, indata sa-lu si apuce si folosêasca.

(Va urmâ)

Revist'a politica.

De pre câmpulu resbelului lip-sescu scirile positive cu totulu. Presupunerea ca adi mâne trebuie sa ne aduca telegrafulu scirea despre o batalia decisiva, face rotunda prin pressa, inse întârdie cu constatarea. Cu atâtu mai alarmanta este press'a austro-ungurêasca și în specialu cea ungurêasca, carea se teme ca nu va trece multu si Austro-Ungari'a va intrâ în actiune. „P. N.“ interpelêza pre regimulu ungurescu, dêca are cunoscentia, ca monarchi'a sta gata sa parasêasca politica de neutralitate și a se aruncâ în arme si câ mijlocitóre în afacerea turco-serbêasca? Dêca are si este invoitu regimulu ungurescu cu politic'a acést'a si de unde va luâ mijlôcele pentru campania? În fine are de cugetu a chiamâ diet'a câ sa voteze spesele?

„Pester Cor.“ deminte scirile cari au datu ansa la temerile lui „P. Naplo“ si cu deosebire publicate de fôia turcêasca „Bassiset“, care dicea ca internunciulu austro-ungurescu din Constantinopole au anunciatu regimulu turcescu, ca dêca pâna la 4—5 Augustu nu se alege cu caus'a turco-serbêasca, Austro-Ungari'a este silita a intrâ în Serbi'a cu putere armata spre a pune capetu versârilor de sânge.

„Fremden Blatt“ din Vien'a discutâ ide'a de anecsiune a Bosniei, care predomnesce cercurile decisive din Austri'a. Nu se pôte tagadui si ignorâ, dice acestu organu, ca în Austri'a esistu acum dorintie de anecsiune, dara pâna unde petrundu ele nu putemu judecâ. Cercurile unguresci nu voru sa scie de o estindere a teritoriului austro-ungurescu. Ungurii au unele argumente contr'a ideei de a sporî statulu cu unu milionu de slavi, dara nu trebuie sa faca escesu cu zelulu loru patrioticu. Cumca sôrtea tieriloru slavo-române situate spre média-di dela balcanu nu se pôte despartî de corpulu imperialu grupatu în giurulu Dunarei de medilocu, pre care l'a creatu si consolidatu gloriós'a casa a habsburgo-lotaringiloru prin mii de furtune, este unu adeveru nealterabilu.

Inimiculu de mórte alu Austriei, Kossuth, a propusu nu demultu o confederatiune danubiana. Proiectulu de impartire atribuitu lui Ignatiev representa totu acést'a idea, numai în altu sensu si din altu punctu de manecare. „Post“ din Berlinu propuse de curendu alta editiune a confederatiunei danubiane, dându Austriei protectoratulu asupr'a staturiloru de

presentu vasale Turciei. Este un'a si aceea-si idea, ce se repetiesca în diferite forme.

„Fr. Bl.“ constatâ ca ide'a de anecsiune exista în Austri'a si pôte si în alte cercuri unguresci. Statulu are dreptu a se estinde, ba o espansiune teritoriale aru fi si o medicina pentru a curâ patri'a nóst'a de marasmulu politicu si economicu Dalmati'a nu pôte înflorî pâna ce nu i se va anectâ Bosni'a. În Bosni'a e o partida tare care saluta cu bucuria anectarea tieriei la Austri'a. Atari fapte, atari torinti nu trebuie ignorati; ide'a de anecsiune exista si nu se pôte estimerâ lesne. Nu putemu admite ca unu milionu de bosniaci aru puté face Austriei o perplexitate.

Se vede ca ide'a de anectare incepe a prinde radecini totu mai afunde.

„Golos“ de asemenea dedica situatiunei politice unu articulu, în care desvôlta unele pareri ce nu potu fi ignorate în momentulu presentu atâtu de criticu. Acestu organu vede în situatiunea actuala neconditiunatu „celu mai remarcabilu momentu din intrêga istori'a politica a acestui seculu.“ Cursulu ideiloru ce le desvôlta „Golos“ este acést'a:

Evenemintele de pe teatrulu de resbelu ne invétia ca participarea Europei la resolvere (causei orientale) e neaperatu de lipsa; si în Reichstadt nu s'a ignoratu acestu adeveru. Principiulu neinterferentia de la Viena, care a fostu acceptat de Rusia și aprobatu de celelalte state, e numai o mesura temporala, a cărei durata s'a facutu dependenta de intervenirea unei „fase critice“ a resbelului serbo-slavu. Acést'a fasa pôte intreveni în fie-care momentu. Dupa parerea lui „Golos“ trebuie sa se restôrne mai întâiu „pseudo-ac-siom'a“ despre necesitatea unei Turcie europene pentru sustienerea ecuilibrului european. De cându s'a recunoscutu Turci'a prin tractatulu de Parisu de unu statu european egalu îndreptatitu prin influintî'a unei coalitiuni puternice, esperintî'a trista de 20 ani ne a invetiatu, ca recunóscrea Turciei basata pe temerea de influintî'a Rusiei ce cresce, nu afla în sine ins'asi nici unu radiemu pentru ca Turciei i lipsescu tôte conditiunile de esistintia ale unui statu european. Tutoratulu ce l'a luat Angli'a asupr'a Turciei si pe care si acum lu pôrt'a, a provocatu numai o rescôla dupa alt'a. Unirea Moldaviei cu Valachi'a, desiartarea cetâtilor serbesci de trupele turcesci, ocuparea Siriei prin francesi etc. tôte aceste suntu violâri directe a tractatului de Parisu, câci s'au recunoscutu de intrêga Europ'a de necesarie. Credintî'a ce servesce de basa la acestu tractatu e totalu sgduita. Dara Angli'a se face a nu crede acést'a, Angli'a nu voiâ sa pricepa faptele si remase pe lâng'a vechi'a axioma despre necesitatea Turciei. Pe Angli'a singura cade responsabilitatea pentru tristecele urmâri ale politicei sale. Totu reulu, care directu sêu indirectu a fostu o consecuintia din esistentia mai departe a Turciei, jace pe consciintî'a barbatiloru de statu englesi. Dara acum i s'au deschisu Europei ochii. Nime nu a disputatu Rusiei impreuna cu Germani'a si Austri'a dreptulu de initiativa în afacerea orientale. Not'a lui Andrassy a fostu consecuintî'a din acést'a initiativa. Angli'a inse se

incercă să paralizeze lucrul pe sub ascunsu și să înduplece pe Turci'a de nou la promisiuni goale. Că pretestu de a respinge aceste sumutii nemo-rale servi contielegerea și memoran- dula din Berlinu. Cabinetulu englezu încercă a se opune, refușă aderinți'a, se vedii înse spre mirarea sea isolatu, de acea elu dete fôia din urma în jocu. Sub influinți'a sea despre acest'a numai incapa indoiela urmă resturnarea dela 30 Maiu în Constantinopole. Unu nou argumentu eră creatu, „bunele inten- tiuni“ ale noului guvern. Resultatulu e cunoscutu; elu e triplu: „sinuci- derea“ sultanului detronatu, macelulu ministrilor și dechiararea de resbelu a Serbiei și Muntenegrului. Faptele vorbescu și chiaru si în Angli'a se formă o reacțiune. Deci întrebarea s'a simplificatu, intru câtu nime numai afirma necesitatea Turciei că statu eu- ropénu. Ce cugeta ce vréu ce acôrda cei din Constantinopole, acest'a lasa pe Eu- rop'a indiferenta. Chiaru si o invin- gere perfecta a turciloru asupr'a sla- viloru nu va schimbă nimicu. O atare invingere aru fi numai acea „fasa cri- tica“ care aru trebuî sa provôce o inițiativa.

„Golos“ dedica apoi unu escursu mai lungu tractatulu de Parisu, care în partea ce privesce asigurarea și re- cunoscerea Turciei trebuie resturnatu — în partea a două relativu la drep- turile creștiniloru din Turci'a, mai departe desvoltatu. O revisiune a trac- tatulu în acestu întielesu e necesara, e unic'a resolve pacifica a cestiunei. Rusi'a insasi nu canta acuisitiuni și inavutiri în orientu, unic'a grige a „politicele se curate și neinteresate“ e sôrtea slaviloru înrudiți din Turci'a.

București, 12 Iuliu.

„Arde satulu si bab'a se pép- tena“, aru putea dice strainulu, care vine astadi la București, vedindu atitu- dinea patriarchala, cu care capital'a Romaniei primesce scirile de preste preste Carpati ne mai punu intru câtu-va în ingrigire. Cu deosebire diuarele din Vien'a ne spunu, ca amu fi într'o infierbantata agitațiune, si într'adeveru acest'a veste provôca o agitațiune trecătoare prin cafenele și pre lângă chioscurile de pre Bule- vardu, unde se vendu diuarele. A- steptămu în fia-care di — din Vien'a — o telegrama, care sa ne incuno- sciintieze, ca noi amu plecatu cu micu cu mare contr'a turciloru. Si déca, după acest'a scire, amu merge cu totii la dlu Cogalniceanu, elu ne-ar dice: „Baieti! mergeti acasa si fi-ti pe pace, căci grigi'a mea de tréb'a tieiei!“ — Ear' după ce dlu Cogalniceanu astfeliu ne-ar fi respunsu, capital'a si dim- preuna cu ea întreg'a tiéra aru merge acasa si nu aru mai crede de cuv- intia a vorbi despre politic'a esterna. Pentruca e în tiéra unu lucru nestra- mutatu: increderea în dlu Cogalni- ceanu. Ômenii nu știu cum stămu în cele dinafara si nici nu staruiescu a scî, pentrucă nu cum-va sa supere pe dlu Cogalniceanu. Cu tôte aceste dlu Desilu, veciniculu interpellatoru, a ce- rutu o ședintia secreta. — „Nu esci d-ta omulu, care pricepe, ce eu facu.“ — Aru fi respunsu ministrulu de es- terne. Acestu respunsu piperatu, care atâtu de multu a placutu tieiei, Ve pôte incredinți'a, ca dlu Cogalnicénu câtu-si de putienu nu se va supune înriuririloru camerei ori ale senatulu, chiaru admittiendu, ca aceste aru fi mai putienu cumpetate, decâtu însusi ministrulu.

Atât'a știu noi despre politic'a esterna a tieiei. Siguru e numai acea, ca Romania cere o resplata pentru neutralitatea costisătoare, cu care a venitu într'ajutorulu Portiei. Deocamdata insa ea nu pretinde de- cătu recunoscerea unoru drepturi, pre care, le are ori-care aru fi tocmai în interesulu imperiulu sa le aiba. Unulu

dintre aceste suntu gurele Dunarei, pre care Romania pre has'a tracta- tulu dela Parisu, aru trebuî sa le poseada. E Dobrogi'a, care pentru noi are unu „pretium affectionis“, in- tru câtu populațiunea ei suntu români, si anume români verdi, veniti nu de- multa de preste Carpati si sporiti la o populațiune constanta de câte-va sute de mii suflete. Nu pôte fi ni- mic'a mai firescu, decâtu că noi sa dorimu, că acești frati ai nostri, care astadi suntu într'o stare aprôpe de o potriua cu acea a româniloru din Serbi'a, sa se bucure de avantajiele positiunei nôstre. Iéra Pôrta, întie- legendu bine interesele sele, aru tre- buî sa se bucure, déca cu acestu chipu nu numai ne va multiamî pre noi, dar' va avea totu odata la gu- rele Dunarei o populațiune, care nu- este si nici nu-i pôte fi ostila. Ori- câtu de multu s'aru fi discutatulu cestiunea independintiei, ea nici cându nu a potutu prinde radecini în tié- ra. Astadi inse ea nici nu mai e discutata: noi nu aspirămu decâtu a ne creâ în imperiulu otomanu o positiune, care nu ne supera. Se in- tielege numai câta vreme mai avemu credința în vitalitatea imperiulu. Pentru acea pretindemu sa ni se re- cunôsca dreptulu de a trimite unu agentu diplomaticu, amu puté dice numai politicu la Constantinopulu, prin care sa ne tienemu în curentulu unei cause, care negresitu ne privesce fôrte deapôrpe. Si ôre nu aru fi in- teresulu Portiei, că, de exemplu, dlu Ioanu Ghic'a, renumitul Turcofilu se petrêca în Constantinopole că repre- sentantu alu intereselor Romaniei, care nu potu fi prea impotrivate cu acele ale Turciei? Nu întielegu dar' cum tocmai diarele din Austri'a, care pretindu a sustiené caus'a Turciei, de odata s'au redicatu contr'a preten- siuniloru nôstre. Déca e cine-va care aru trebuî sa favorizeze acest'a poli- tica a Romaniei, e tocmai o Austrie, care 'si întielege bine interesele.

Se dicu despre noi, suntu esagerări. Nu e între noi si Pôrta nici unu con- flict: e numai cestiune de resona- mentu. Si precum mi-se asigura, Pôrta nici nu se opune pretensiuniloru nô- stre motivate. Opositiunea o asteptămu mai multu din partea puteriloru, care speculêza la slabirea imperiulu o- tomanu.

Acest'a inse nu ne dispensêza a lucrâ din resputeri la intramarea ar- matei. Nu știu ce se lucrêza la arse- nalulu din Tergoviste. Aici inse, la arsenalulu din dealulu Spirei, amu fostu în dilele aceste. Se lucrêza la ambulantie si la carale de transportu, construite în unele părți din nou, după unu sistemu fôrte practic, pe care l'amu puté numi romanescu, de ôre- ce elu nu se mai gasesce aiurea. A- nume carale se incarca pe de laturi iéra nu pe de asupr'a; astfeliu aco- perementulu nu se pôte strică prin inchidere si deschidere; folosulu ace- stui sistemu e, ca pravulu de pusca totu-déun'a remane uscatu.

Despre ședintia secreta, care la cererea generalulu Florescu, s'a tie- nutu la senatu, se scie numai atât'a, ca senatulu a remasu indeplinu mul- tiamitu, după ce fostulu ministru de resbelu a facutu arefare despre sta- rea armatei. Din isvoru particularu întielegu, ca armat'a regulata e de 60,000 ômeni, care în totu momen- tulu se potu mobilisâ. Armata terito- riala, militie, dorobanti etc. suntu cu totulu 130—140 mii. — Pentru armat'a regulata nu lipsesc nimicu. S'a con- statatu inse, ca pentru artileri'a teri- toriala lipsescu cai. Oficierii în deob- esce suntu ômeni tineri, elevi ai scô- leloru militare de aici si din Iasi. Suntu destui si precum se dice în destulu de formati.

Depositele de arme de aici suntu o colectie interesanta pentru acei'a, cari voiescu a studiâ sistemele. E aici

din tôte câte ce-va Krupp, mitraileuse, tunuri de asediu, tunuri de munte s. a. m. Numai déca voru avé cu ce sa le traga în câmpu.

Mobilisare nu s'a facutu si nici nu eră vorba sa se faca. Precum sciti, în anul acest'a, nu s'a facutu recru- tațiunea. Totulu se reduce dar' la chia- marea rezervelor pentru bataliônele, ce suntu la malulu Dunarei.

Inca odata, noi suntemu gat'a, dar' cu un'a cu dône nu ne vomu bate. Se întielege, acum aru fi pentru ce sa ne batemu. Nu credemu inse ca vomu fi siliti la acest'a, de ôre-ce scimu prea bine, ca intrarea nôstra în lupta aru fi „inceputulu sfersitulu“, pe care nu avemu nici unu motivu a-lu dorî.

Corbey.

Din cartea albastra a Angliei.

Cartea albastra a Engli- terei, publicata de curendu cuprinde date marcante despre fazele prin cari au trecut cestiunea orientala.

Din cele ce urmêza se pôte vedé ce atitudine resoluta a lătu cabinetulu englezu fatia cu memorandumulu din Berlinu, care eră oper'a cancelariulu Gorciakoff, si ce antagonismulu poli- ticu esista între aceste dône puteri.

Asupr'a memorandumulu din Ber- linu Derby desfășura într'o scrisóre indreptata către lordulu Russel, ca guvernulu englesu regreta ca nu pôte participâ la proiectele statorite de cele trei puteri. Guvernulu englesu scie apretia avantajiele unei proce- deri colective a puteriloru în tôte ce- stiunile ce resulta din insurectiunea de pre peninsul'a Balcanulu, dara nu pôte aderâ la propuneri pre cari nu le crede de natura a restabili pacea dorita. Propunerile din memorandu au intentiunea sa urgeze realizarea unui armistitiu între Sublim'a Pôrta si de- legatii insurgentiloru pe basea punc- teloru statorite de acesti'a, dara An- gli'a nu se pôte invoî cu acestu ar- mistitiu fără de a scî, déca cum-va s'ar realizat nu se va scimba în defavorulu guvernulu turcescu si renoirea campaniei si continuarea con- secuenta a luptei nu va cere fortie mai mari. Prelânga acest'a trebuie o garantia sigura, ca ambele părți voru observâ cu onestate acestu ar- mistitiu, căci nu se pôte cere că Pôrta sa sisteze operatiunile contr'a insur- gentiloru, precându acesti'a spriginiti de Serbi'a si Muntenegru si-aru con- solidâ positiunile si s'aru pregatî bine. Relativu la cele 5 puncte ce au sa serve de base la discussiunile între Turci'a si insurgenti guvernulu en- glesu nu crede ca Turci'a dispune de medilôcele necesarie pentru a recladi casele si bisericile insurgentiloru si a provedé pe refugiatii ce se voru re- întôrce cu viftualele de lipsa, cu unu cuventu Turci'a nu pôte fi silita a luâ asupr'a sea datorintie ce nu le pôte implinî. Restrîngerea trupeloru tur- cescu la anumite locuri aru aruncâ tiér'a în bratiele anarchiei, iér' „in- spectiunea suprema a consulieru“ aru nimici totalu autoritatea Portei. Din aceste temeieri guvernulu englesu afla propunerile relativu la unu armistitiu ilusorie.

În actulu dela 10 Iuniu contele Derby comunica lordulu Russel, ca parerea sea, pe care a impartasit'o si cu ambasadorulu germănu, este: Sa sea dea administratiunei nôde din Constantinopole tempu pentru a se vedé rezultatele nesuintieloru sele. În a- cestu momentu, dice ministrulu de esterne englesu, noi trebuie sa ne ab- tienemu de ori-ce actiune colectiva si de ori-ce consiliu comunu, căci alt- mintrea unu semnu sêu si numai unu prospectu despre o interventiune aru fi de ajunsu sa faca pe insurgenti sa nu primêsca condițiunile ce li s'au ofe- ritu. De vreme ce propunerile com- binate în Berlinu în urm'a situatiunei schimbate s'au lasatu, nu vedu caus'a pentru care cele 6 puteri sa nu pro-

cêda în modu colectivu urmarindu ac- tiunea mai departe. Ni s'au facutu, cu deosebire din partea Franciei, propu- neri de o conferintia. De-si în prin- cipiulu, termina lordulu Derby, nu vedu vre-o piedeca contr'a ideiei unei con- ferintie totusi nu credu, ca o atare conferintia aru avé rezultate practice, déca nu se va statorî prin o contieleg- ere prealabila liniamentele principali ale planulu care va avé sa fia obiectu de discussiune în conferintia.

La 14 Iuniu lordulu Derby scrisse ambasadorulu din Petersburg despre o interlocutiune de totu inte- resanta ce o a avutu densulu cu amba- sadorulu rusescu în Londonu, contele Siuvaloff. Reprezentantele Rusiei, in- cepe lordulu Derby, 'si esprimâ cătra mine regretele sele asupr'a neincere- derei generali ce domnesce în Angli'a fatia cu guvernulu rusescu. Caracte- rulu si trecutulu imperatorulu, ob- servâ densulu, suntu o garantia sufi- cienta despre intentiunile lui pacifice. Eu inse aduseiu aminte Escelentiei Sale, ca noi nu ne amu indoit si nu ne indoiu despre dorintia impera- tulu de a se sustiené pacea, dara lim- bagiulu si atitudinea agentiloru ru- sesci nu e de acord cu intentiunile guvernulu rusescu. Simpatia generala ce domnesce în Rusi'a fatia cu po- populațiunea resculata e unu faptu cu- noscutu de toti în Turci'a.

Aceste impregiurări suntu de a- junsu pentru a esplicâ neincrederea ce se manifesta în presa sêu în dis- cursuri publice, dara guvernulu re- gescu n'a consideratu atari manifesta- tiuni. Amu adaosu apoi, ca me folo- sescu bucuros de ocașiune pentru a recunôsca insemnatatea serviciulu ce l'a prestatu imperatoarele rusescu in- dreptându o admonitiune către prin- cipele Serbiei. Replicându la alta in- trebare a contelui Siuvaloff dechiarai, ca nu se tiene de sistemu sêu de politic'a Angliei a observâ o atitu- dine particulara în cestiunea orientala. Guvernulu englesu a aderatu la not'a contelui Andrassy, de-si nu a avutu prea mari sperantie în rezultatele ce se asteptau dela dens'a. Elu s'a in- torsu dela politic'a indigitata în me- morandulu din Berlinu din ratiunile aretate în modu sinceru la tempulu sêu. Acum se pare, ca o procedere pe basea acelu acti s'a amanatu pe unu tempu nedeterminatu si intru câtu potu prevedé numai esista nici o cauza de diferentia între guvernulu englesu si cabinetulu puteriloru esterne. Tôte suntu de acord, ca trebuie sa se lase noului sultanu tempu, pentru a se întielege cu insurgenti prin ne- gociări directe. Pâna ce nu vomu vedé rezultatele acestoru negociări nu putem face unu pasiu nou.

La aceste observatiuni contele Siuvaloff nu a replicatu nimicu, ci dise numai, ca aru fi de doritu că An- gli'a sa spuna ce modu de resolve a diferintiei aru dorî sa accepteze. Care e tient'a si scopulu politicele englese? Pâna cându unui guvernulu nu-i voru fi cunoscute aceste, nu se va puté obtiené o actiune colectiva, ori câtu de ferbinte aru dori alte puteri o astfeliu de actiune. Eu replicai conte- lui Siuvaloff, ca déca negociările între Pôrta si insurgenti se voru terminâ cu restabilirea liniscei, atunci e chiaru, ca scopulu doritu se va rea- lisâ si fără interventiunea nôstra, si nu vomu avé de a mai face sêu de a mai dice ce-va în acest'a afacere. Presu- punendu ca negociările nu voru reesi, ceea ce mi-se pare mai probabilu, eu me indoiescu de posibilitatea unei interventii cu succesu, fără de a întrebuintia forti'a la un'a sêu la alta partida. Se pare ca insurgenti nu lupta pentru reforme administrative, ci pentru independintia sêu autonomia în ôre-care forma. Pôrta vrea sa dea reforme, dara o autonomia nu va dá decâtu cu sil'a. Diferintiele în pa- reri ale ambelor parti nu se potu impacâ si nu credu ca un'a sêu alta

parte va concede. După parerea mea nu rezulta decât se lasăm să se continue mai departe lupta până când succesul mai mult sau mai puțin hotărâtor se va da pe ună sau pe cealaltă parte. Sultaniul vedându că trupele sale nu sporesc fatia cu insurgenții poate ca se va supune la forța necesității și la un asemenea caz va da insurgenților o poziție cum are Serbia și România. Succedându-i înse să restabilească autoritatea sa și numai în parte, pretenziunile insurgenților se voru moderă, încrederea lor va suferi o lovitură și se voru mulțumi cu o convenție cum e aceea care s'a făcut cu creștii după reșelul din 1866—1867. În ambele cazuri puterile voru pute interveni mai cu succes, dară timpul pentru acestă nă venit înca.

Totu în diu'a în care a espeditu contele Derby raportul său despre interlocuțiunea sa cu contele Siuwaloff, tramize principiile Gorciakoff din Ems o depesă, prin care imperatul rusesc se declara multămitu cu încrederea manifestată de Disraeli către Rusia și politică ei și apromite ministrului englesu asemenea încredere și din partea Rusiei. Se dice în depesă că imperatul a făcut totu pentru a împedea estinderea războiului; Rusia nu crede că stările abnorme din Turcia se voru pute sustine înca multu timp, dară de ocamdata nu există aceea ce aru pute înlocui stările actuale. Fatia cu periculi ce potu să provina dela o darimare subită a edificiului din orientu e de doritu că să se sustina statul quo politicu ameliorându-se într'adeveru starea populațiilor creștine rescutate, și acestă s'aru pute realiză prin o contielegere comună a puterilor interesate împreunându-se într'o acțiune impacătoare și indeplinindu cu cumpetu si taria unu planu bine combinat. Rusia s'a ostenit deja nu fără succes în direcțiunea acestă. Cancelariulu cere să se reapece firul întrerupt și invita pe cabinetul din Londonu a nu refuza concursul său la acestă întreprindere în interesul păcii.

Sibiu în 10 Iulie 1876.

Principiis obsta sero medicina paratur. —

(F i n e.)

Amu vedutu că ce poate fi tendința unei educații naționale, să vedem acum cari sunt factorii, dela cari se recere a conlucra, că ea să aduca fructele folositoare intenționate.

Precum se recere dela fiecare individuu a contribui spre ajungerea scopului amintit, totu asemenea se pretinde că și familiile întregi să dea totu concursul lor, introducându pre copiii lor — înca până sunt ei singuri educatori — în limbă datinele și contemplatiunile proprii ale acelei națiuni, ai cărei membri sunt și ei; și cu deosebire de doritu că mamele să nu întârzie nici un momentu a face totu ce li e posibilu în privința acestă, deorece e constatatu până la evidință, că ele intrinsecu o influință foarte mare în privința acestă. În mesura și mai considerabilă înca pot influența acelea institute, cari sunt chiamate a sustine o astfelu de dezvoltare. Acelea sunt școlile.

Școlile sunt astfelu de organe, prin cari doarece o națiune a-si vedea înaintatu interesul dezvoltării se prin toate gradele posibile. Fia școlile private publice ori confesionale, le e interzis a da ansa la o dezvoltare antinațională; deorece existența lor numai atunci va avea intielesu, cându voru fi organe, cari înaintă tipulu de viață poporului națiunii, cărei apartin, și în cari se predă copiiloru învătământulu în — limbă ce s'a vorbitu și în casă parintăscă — limbă maternă, —

fiind că numai atunci 'lu voru pricepe — copiii și numai atunci le va servi de basă la o dezvoltare mai superioară.

O dezvoltare omnilaterală nu potu nici decâtu posedea aceia cari nu au avut fericirea de a-si însuși cunoștințele elementare într'o școală unde se predă învătământulu în limbă maternă; căci de aru fi învătătorulu cătu de bun și cătu de zelos, totuși nu-i va succeda a pregăti pre copii, cari nu cunosc limbă în care le vorbesce, în moducorespundentiu. Ei voru fi la începutu că nise maimuție, imitându pre copii, căroră le e limbă propunătoare, limba maternă, și nici odată nu voru fi în stare a sci cauză, ca de ce trebuie să fie lucrulu cutare asiă și nu altcum nepricepându-lu dela începutu bine, ci dicendulu numai de aceea asiă fiindcă audu pre ceilalti copii dicendu; ear' mai târziu voru deveni nise masini orbe mecanice. Intuitiunea chiaru înca nu-si va putea reversa darurile ei cele bogate asupra lor — pentru că ea înca presupune și pretinde ca conditio sine qua non priceperea limbii propunătoare.

Toate acestea avându-le în vedere, comună noastră bisericească din cetate în Sibiu, și fiindu pre deplinu convinsă despre adevărulu lor precum și despre adevărulu necontestaveru, ce-l exprima renumitul pedagogu Ohler în cartea sa intitulată: „Erziehungs- und Unterrichtskunde“ — „ca nici unu peccatu nu e asiă mare, decâtu a lasă pre copii să-si însușiească cunoștințele cele dintâiu elementare, cari sunt cele mai principale, basă întregulu învătământu, într'o limbă care nu o pricepu“ — a înființatu deocamdata o școală elementară, unde să se adepe tenerimea din isvoru propriu — pentru care fapta marăta merita totă laudă — cu deosebire comitetulu parochialu cu parochulu localu în frunte, căci nu a crutiatu nici o ostenelă pentru de a vedea realizatu acestu scopu nobil. Folosele cele nenumerate, ce poate să le aduca, nu le mai enumeru, ca le va descoperi timpul, ceea ce credu cu atâtă mai vertosu vedendu succesul magulitoriu ce l'a obținutu examenulu dela finea anului școlasticu acum esperiatu.

Atunci m'amu convinsu totu-deodată despre ambele adevăruri ce le amu spus, adică, că instrucțiunea într'o limbă străină copiiloru nu e altu ce-va decâtu unu simplu mecanismu, ier' de alta parte, că numai acolo se pune o basă sigură dezvoltării omnilaterale, unde se predă învătământulu într'o limbă cunoscută copiiloru mai cu sēma cu privire la începatori.

Avendu norocirea a fi de fatia la examenulu clasei I elementare dela școlele normale luterane din Sibiu m' saltă inimă de bucuria de respunsurile baietiloru, vedendu cum sciau să-si dea sēma despre cele învătate se putu cu totu dreptulu conchide că învătătorii resp. au fostu pre deplinu petrunsi de însemnatatea chiamării lor și că au si satisfacutu pre deplinu acelei. Cătu de multu me intristai înse cându venindu a respunde unu baiatu de romanu care nu cunoscă limbă propunătoare putea vedea, că intențiunea cea adevărată parintăscă a învătătoriloru n'a obținutu și fatia de acestă rezultatulu doritu, că elu eră numai unu instrumentu mecanicu sciindu-si duce rolă sea foarte bine, înse nu se sciă singuru ajutat.

Eata dar' că scopulu doritu nu s'a potutu realiză și fatia de acestă că fatia de ceilalti si numai din singurulu motivu că nu au priceputu limbă; și eata că și cea mai eminentă procedura înca denega fructulu doritu

lipsindu unu ce esentialu, priceperea limbii.

Eu a-si face pre toti p. t. parinti atenti la acestă împregiurare cu deosebire pre cei din Sibiu și giuru cari erau până acum avisati se o face ier' acum nu mai e de lipsa a o face avendu și noi în cetatea Sibiului o școală elementară, din care esind copiii cu unu succesu bun ei voru fi pregatiti și provediuti cu toate cele de lipsa chiaru și cu cunoștințele elementare ale limbii germane pentru clasă a II-a normală prelânga avantajulu ponderos, că a pus basă dezvoltării lor într'o școală unde a priceputu toate. Cu deosebire preotii și învătătorii aru trebui se staruiescă la ocolirea acestui reu, atragendule atențiunea la școlă noastră din cetate cu deosebire și din acelu incidentu, că esind baietii la finea anului din școlă noastră de aici cu unu succesu bun, au voru fi avisati a mai începe odată clasă I ci voru intră numai decâtu într'adouă, de ore-ce precum amu mai amintit se voru iniția întru toate câte se recere acea ce la sute nu e cu putință într'unu anu avendu pe de o parte învătătorulu de a face cu mai multe despartiminte ieră de alta parte fiindu și referințele mai mascere, și asiă pentru parintii copiiloru de pe sate e unu avantajulu foarte frumosu că castiga unu anu întregu în tempu și în spese.

Eu recomand școlă noastră deosebitei atențiunii fiindu convinsu, că fratii sasi nu se voru superă de locu deca acelu contingentu de baieti, care frecuentă până acum clasă I elementară dela școlele lor normale voru trece la noi, cu atâtă mai vertosu fiindu-că pe deoparte sciu că școlele acestea tocmai sunt preste mesura impopulate, ier' de alta parte fiindu că ei însisi s'au convinsu despre adevărurile ce le-amu amintit și sciu că vedită, ce si-au castigatu-o ei pre terenulu învătământulu nu suferă prin acestă nici o scadere sau dauna.

Unu iubitoriu de progresu.

Nr. prot. S. XI. 1876.
p. 410.

PROGRAMUL

adunării generale a XV a Asociațiunii transilvane pentru literatură română și cultură poporului român, ce se va ține în Sibiu în 10—11 Augustu c. n. 1876.

Siedința I.

1. Deschiderea ședinței la 10 ore înainte de prandiu, prin președintele Asociațiunii.

2. Alegerea a 3 notari, pentru purtarea lucrurilor scripturistice ale adunării generale.

3. Asistarea la parastasulu, ce se va ține în amintirea reposatului primu președinte al Asociațiunii Arhiepiscopulu și Metropolitulu Andreiu Bar. de Siagună în biserică parochială din cetate.

4. Intrunindu-se membrii ierăsi în localulu ședințelor se cetesce raportulu despre activitatea comitetulu în decursulu anulu 1875/6.

5. Cetirea calcululu anualu din partea cassariulu.

6. Alegerea unei comisiuni de 3 membri pentru cercetarea socotelor cassariulu.

7. Alegerea unei comisiuni de 3 membri spre a inscrie membrii noi și a încasa taxele respect.

8. Alegerea unei comisiuni bugetarie de 5 membri.

9. Alegerea unei comisiuni pentru propuneri de 7 membri.

Siedința II.

1. Autenticarea procesulu verbalu alu ședinței premergătoare.

2. Cetirea disertațiilor insinuate.

3. Raporturile comisiunilor emise în ședința I.

4. Alegerea secretariulu alu II.

5. Desbaterea asupra altor proiecte și motiuni făcute în interesul Asociațiunii.

6. Hotărârea loculu și tempulu pentru venitoră adunare generală.

7. Alegerea unei comisiuni de 5 pentru autenticarea procesulu verbalu alu acestei ședințe.

Din ședința extraordinară a comitetulu Asociațiunii transilvane, ținută în 25 Iuliu c. n. 1876 în Sibiu.

Nr. pres. 19/1876.

Insciriare.

P. T. domni, cari voiescu a participa la adunarea generală a Asociațiunii transilvane, ce se va ține în 10 și 11 Augustu c. n. a. c. în Sibiu, se voru bucura în urmă decisiunii direcțiunii „drumul ferat primu transilvanu“ de dto Budapesta 21 Iulie 1876 Nr. 5441—1572 II de următoarele înlesniri: **cu unu biletu de clasă a III voru pute calatori pe cl. a II și cu unu jumătate biletu de cl. II se voru pute folosi de cl. III**, pentru calatoriă odată încocă și încolo. Aceste înlesniri se concedu în restempulu din 5—15 Augustu st. n.

P. T. domni, cari voiescu a se folosi de acestu favoru să se adreseze la direcțiunile despartimintelor cercuale și la dd. Dr. Tincu, avocatulu în Orastie; Gregoru Moisilu vicariu, Naseudu; Alesandru Silassi vicariu, Bistrița; Rudolful Fogarasi comerciantu M. Osiorheiu; Ioanu Popescu, protopopu Mediasiu; Stefanu Filipu vice-capitanu Siomcută mare, Nicolau Mihaltianu protopopu în Bradu (Zarandu) după certificatele necesare, cari s'au depus la densii din partea comitetulu.

Sibiu în 27 Iulie 1876.

Dela președintele Asociațiunii transilvane.

Iacoba Bologă

R o m a n i ' a.

Joi 8 Iulie, spune Monit, la orele 11½ dimineața I. S. Domnitoriulu, în prezența d-lor miniștri, încongiuratu de casă Sea civilă și militară, a primitu, la palatul din capitală, în sala tronulu, cu solemnitatea obicinuită, biroul și comisiunea senatulu, însărcinată a prezenta Mariei Sele adresă spre răspunsu la discursulu tronulu.

D. Ioanu Ghică, vice-presedinte alu senatulu, a cetitu adresă, care amu publicat'o în nr. trecut.

Înaltimea Sea Domnitoriulu a răspuns:

D-lor vice-presedinti! D-lor senatori! Sunt foarte simțitoriu pentru sentimentele de devotamentu ce mi exprimați și asta-data.

Asigurările ce 'Mi dati, în numele senatulu, 'Mi sunt cu atâtă mai scumpe cu câtu, în împregiurările actuale, numai prin o strinsă întielegere între corpurile legiuitoare și guvern, numai spriginitu și de spiritulu de moderatiune alu mandatariloru națiunii, vomu pute mantine, în fatia evenimentelor ce se petrecu la hotărârile noastre, neutralitatea atâtă de necesară spre a înlatură pericolele esteriore, spre a lucră la dezvoltarea din launtru a intereselor morale și materiale ale iubitei noastre patrii.

Ve mulțămescu înca odată, d-lor senatori, pentru afecțiunea domnilor vostre. Dōmnă se asociaza la aceste mulțămiri.

Joi 1 Iulie 1876, s'a ținutu și a trei solemnitate a distribuțiunii premiilor elevilor școlilor primare din capitală, totu în sala Ateneulu.

Si în această di, că si în cea pre-

cedență, sală eră plină de unu numerosu publicu, parinti ai elevilor, cari asteptau sosirea M. S. Domnitoriului, spre a deschide solemnitatea.

La ora 1 Mari'a Sea sosindu, a fostu salutat de music'a militara si primitu la intrare de către d. ministru alu instructiunei si membrii consiliului permanentu de instructiune.

Intrandu in sală solemnității Mari'a Sea a fostu intimpinatu prin unu imnu cantatu de elevii conservatorului de musica.

Dupa terminarea imnului, dlui institutoru N. Scurtescu a pronunțiatu unu discursu, care a fostu aplaudatu de publicu.

Dupa terminarea discursului dlui Scurtescu M. S. Domnitoriulu ordonandu intrarea premiantiloru in sală solemnității a respunsu la discursulu dlui Scurtescu prin unu altu discursu, care a fostu necontenitu aplaudatu de corpulu profesorulu si puliculu asistentu.

Dupa terminarea responsului Mari'e Sele, facendu-se apelulu nominalu, au venit pe rendu toti elevii de premiatu de si-au primitu coronele din mânilor Mari'e Sele, ier' premiele din mânilor dlui ministru alu instructiunei.

Premiantii I cu cununa erau salutati de music'a militara.

Premiantii I ai claselor superioare dela aceste scole, că si ai celorlalte scole, deosebitu de premiele destinate de ministeriu, mai primiau din mânilor Mari'e Sele inca câte unu premiu ce Mari'a Sea tramisese mai dinainte pentru acestu scopu, spre incurajare.

Este mai cu neputință a descrie cineva emotiunea de care eră cuprinsu totu publiculu asistentu la aceste serbări scolare, audindu atātu discursurile rostite de profesori si responsurile pline de patriotizmu si de inalte eugetări ale Mari'e Sele, cătu si inocenția impacientia mai cu sēma a miciloru elevi si eleve, cari asteptau sa-si primēscă din mânilor Domnitoriului modest'a, dar' pretios'a recompensa a silintielor lor de preste anu, cum si afectiunea cu care erau primite de către Mari'a Sea aceste tinere fiintie, pe care le incununa dandule parin tēsc'a mangaere.

Dupa terminarea si acestei a trei'a solemnități, M. S. Domnitoriulu a parasitu sală in aplausele publicului si eleviloru primindu cu gentiletia buchete oferite pentru M. S. Dōmn'a.

D. Scurtescu a vorbitu asupr'a insemnatiei invetiamentului primaru, despre personalu, clase, programa si localu, aretandu neajunsurile principale ale acestor conditii ale scōlei, si crede, ca indreptarea acestor conditii aru fi celu mai siguru mijlocu pentru a face natiunea fericita.

La acēst'a M. S. au binevoitu a responde.

„Domnilor! Suntu fericitu de a putē presidă estu tempu solemnitatea distribuirei premielor la elevii scōleloru primare. Sciti interesulu ce Amu purtatu totu-dēun'a pentru invetiamentulu popularu; elu este temeli'a instructiunei, elu da mai intāiu directiunea studiiloru si dela densulu depinde adese sōrt'a ce copilulu 'si prepara in diu'a in care va intrā in societate.

Nu se pōte dar' veghiā indestulu asupr'a acestui invetiamentu, si nu este sarcina mai nobila si mai frumōsa decātu acea a institutorului primaru. Elu devine pentru copilulu incredintiatu crescerei si invetiaturei sele unu alu doilea parinte care 'i da o a dōu'a viētia, acea morala si intelectuală.

Voiu cere in totu-dēun'a guvernului Meu a nu crutiā nici unu sacrificiu pentru scōlele primare, pentru prosperarea, pentru inmultirea lor. Unu mare si generosu rege alu Franciei dicea in vremile trecute ca nu

va fi multiamitu decātu cāndu fiacare supusu alu seu 'si va avē fier-tur'a pe vatra asigurata, eu voi dice la rendulu Meu ca in diu'a acea voi fi pe deplinu multiamitu cāndu fiacare romānu va sci sa scrie si sa cētēscă, căci atunci traiulu seu moralu si materialu va fi asigurat.

Tempulu nu 'Mi a permis in anulu acēst'a a asistā la esamenele d-vōstre, precum amu facutu pentru alte scoli. Speru ca in cursulu anului inse o voiu putē face. Cu tōte acestea inse, in caletoriele Mele prin tiēra, 'Mi amu facutu o deosebita placere de a visitā scōlele primare de prin orasie si de prin sate chiaru, si pretutindeni Amu constatat unu realu progresu.

Initiativ'a luata in anulu acēst'a de primari'a capitalei de a cladi o scōla primara comunala, a cărei temelie amu fostu fericitu a o putē asiediā. Eu insumi, acēsta initiativa este din cele mai laudabile si speru ca acestu esemplu se va imitā in currendu de celelalte orasie ale tierei. Instructiunea primara in comunele urbane trebuiesc cātu mai multu sustienuta de comunele incesi, pentru că statulu, mai usiuratu, pe cātu putintia, de acēsta sarcina, sa pōta mai lesne intrebuintiā prisosulu la dezvoltarea invetiamentului primaru ruralu, a celui secundariu si superioru.

Tineri si studiosi copii, veniti acum de primiti resplat'a silintielor vōstre din mân'a Mea. Voi cari ve destinati a urmā cu studiile vōstre inainte, mergeti in totu-dēun'a pe acēsta cale spre a deveni intr'o di membri folositori ai statului si ai familiei vōstre; ier' voi care opriti invetiatur'a vōstra la studiile primare spre a imbratisi artē si mestesiuguri folositoare societătii, nu uitati nici odata ca omulu se onōra numai prin munca, prin probitate, prin iubirea de Dumnediū si de patrie.

Serbarea scōleloru nationale s'a terminatu in anulu acēst'a cu unu prāndiu oferitu de M. S. Domnitoriulu corpului profesorulu din capitala. Au asistatu impreuna cu d. ministru alu instructiunei publice preste 40 profesori intre cari: d. Zalomit, rectore alu Universității, d. A. T. Laurianu, decanulu facultătii de litere, d-nii membri ai consiliului permanentu: Aronu Florianu, V. A. Urechia si Gr. Stefanescu, si delegatiuni din tōte ramurile invetiamentului primaru secundariu, scōl'a de comērciu, musica, pictura etc.

Atātu inainte de masa cātu si apoi, pāna tardiu la 9 ore sēr'a, Mari'a Sea a binevoitu a se intretiene cu fie-care profesorulu si institutorulu, aretāndu pentru scoli celu mai viu interesu si discutāndu cu iubire cestiuni scolare, despre interesele invetiamentului nationalu, despre reform'a limbei etc.

La prāndiu, Mari'a Sea portā urmatoriulu toastu:

„Ridicu, dise Mari'a Sea, acestu paharu in onōrea invetiaturei nōstre nationale si in sanatatea celor cari suntu chiamati a o respandī.”

„Urediu că silintiele corpului profesorulu se fia incununate cu unu deplinu succesu, asigurāndu astfelitari'a si prosperitatea scumpei nōstre tiēri.”

Lungi aclamări acoperira ultimele vorbe ale Mari'e Sale, iēra d. V. A. Urechia, in numele corpului profesorulu, respunse inchināndu unu paharu in sanatatea M. Sale Domnului.

Varietăți.

(†) Ioanu si Ann'a de Jvanoi născuta de Belle anucia in numele lor si alu fiului Otto, cu anim'a franta de dorere, repausarea multu iubitei neuitaverei loru fice, respective sororei, Paulin'a de Iva-

noviciu, carea in 27. ale lune curente la 9 ore diminiētia, in urm'a unui morbu durerosu, in etate de 24 de ani, a finitu jun'a sea viētia dupa primirea ss. sacrameinte.

Remasitiile pamentesci ale repausatei se voru astrucā in 29 l. curente la 3 ore dupa amēdi in cimiteriulu gr. res. din suburbiulu Iosefinu aici pentru repausulu eternu.

*(Tragi-comicu.) In 28 Iuliu c. n. pre la 8 ore diminiētia mergea pre drumulu de lānga scōl'a de innotu militaria din Sabiiu unu caru cu boi incarcatu cu nasipu, de buna sēma pe sēm'a reparaturiloru, ce se facu la scaldele acestea. Prelānga boi mergea unu romānu si muierea lui in caru tocmāi pe spatiulu de dinderetu alu carului, unde nu mai stā nasipulu. Precāndu boii mergeau incetisioru, ier' stapānulu carului cu tōta liniscea privea si dōra vorbea in trēcātu cu unii din lucratori, cari formandu o bariera pre lānga riu mancau de diminiētia, care ce aveau, slanina cu pita, brāndia cu mamaliga, cēpa si ridichi cu pāne, căci erā miseri, — pre atunci femeia din caru se pomenesce cu o pōvera estraordinaria preste umeru si mână. De aru fi avutu ea cunoscintie meteorologice, de siguru 'si eugetā ca unu meteoru au cadiutu preste ea; ei inse nu-i erā de durerile, ce le simtiā, ci i erā, biēta, ca ce prinsese in bratie erā o copila sanatōsa de 4—5 ani. Barbatulu, care fu desteptatu din legeritatea sea prin strigaturile inspamentatōre ale copilei, sciindu, ca si elu mai are acasa vr'o 10 copii, ingrigitu dicea către publiculu se adunā lānga caru: „cine mi-a aruncatu copil'a acēst'a in caru?” si numai vedindu ca baiat'a e sasōica, incepū sa resufle mai usioru. Ei dar' cine-va a trebuitu sa-i puna copil'a in caru? Boii au fostu, cari in locu de a calcā in picioru copil'a si a trece carulu preste ea au preferitu a o luā cu delicatētia in cōrne si a o aruncā cā pre o mince (pila) pāna in partea de dindaratu a carului, unde erā femeia. Mirarea erā mare, ca copil'a afara de o lovitura la pāntece, fāra sānge, si spaim'a cea mare n'au suferitu altmintrea. 20 xr. ce unulu din spectatori, darui prefacū fric'a ei in bucuria.

Burs'a de Vien'a.

Din 17/29 Iuliu 1876.

Metalicele 5%	65 60
Imprumutulu nationalu 5% (argintu)	69 20
Imprumutulu de statu din 1860...	112 80
Actiuni de banca	862 —
Actiuni de creditu	142 —
London	123 30
Obligatiuni de desdaunare Unguresci	72 50
„ „ „ Temisiorene	72 50
„ „ „ Ardelenesi	73 25
„ „ „ Croato-slavone	— —
Argintu	102 —
Galbinu	5 84
Napoleonu d'auru (poli)	9 79
Valut'a nōua imperiale germāna...	60 30

Nr. 691 ex 1876.

Concursu.

La scōl'a granitierēscă din Sin'a e de a se conferi postulu de invetiatoriu adjunctu cu unu salariu anuale de 180 fl. v. a., cortelu si lemne focale.

Doritorii de a ocupā acestu postu sa-si tramita suplicele instruite cu documentele recerute pāna la 15 Augustu st. n. la

Comitetulu administrativu de fondulu scolastecu alu fostiloru granitieri de regimentulu 3—2 romānu I.

Concursu.

La scōl'a capitala-normala greco-orientala din S. Sebesiu, au devenitu vacante dōue posturi invetiatoresci, pentru a căror'a ocupare se escrie concursu, cu terminu pāna la 15 Augustu a. c.

Salariulu anualu pentru unulu este 350 fl. v. a. cortelu naturalu in edificulu scōlei, din acestu salariu are sa se solvēscă 2% fondulu tractualu scolaru — intaritu de prē Ven. Cons. Nr. 521/1868. —

Doritorii de a ocupā vre-unulu din prementionatele posturi invetiatoresci suntu avisati a-si asterne suplicele subscrisului comitetu parochialu instruite in sensulu „Stat. or.” cu atestatu de botezu si cu testimonii scolastice, ca au absolvatu celu putienu 6 clase gimnasiale si cursulu pedagogicu sēu teologicu si ca au depusu esamenulu de calificatiune, afara de acestea se poftesce cā respectivii invetiatori sa mērga la biserică cu elevii si se cānte.

S. Sebesiu in 11 Iuliu 1876.

(2—3) Comitetulu parochialu.

Concursu.

Pentru ocuparea statiunei invetiatoresci din clas'a I, dela scōl'a confesiunala romāna gr. or. din Codlea, protopresbiteratu Branului, se escrie prin acēst'a concursu cu terminu pāna la 29 Augustu a. c. st. v.

Emolumentele suntu:

1. Din cass'a alodiala 150 fl. v. a.
2. Dela circ'a 50 elevi a 40 cr. v. a. — 20 fl. v. a.

Doritorii de a ocupā acestu postu au a-si produce:

- a) Atestatu de botezu;
- b) Atestatu de moralitate;
- c) Atestatu ca au absolvatu celu putienu 4 clase gimnasiale si
- d) Atestatu de calificatiune invetiatoreasca si ca este versatu in cantările si tipiculu bisericescu. Alesulu totu deodata va fi indatoratu a instrui in ambe clasele pe elevi in cantări.

Recurrentii au a-si tramite recurresele lor prea onoratului domnu protopresbiteru Iosifu Baracu in Brasiovu pāna la terminulu defiptu.

Codlea in 2 Iuliu 1876.

Cu invoirea oficiului protopresbiteralu.

Comitetulu parochialu prin

I. Morariu,

parochu si presied. comit.

(3—3)

De arendatu.

Fontanile de apa minerale dela Valcele (Előpatak) suntu de arendatu incependu dela 12/24 Aprile 1877. Aarendarea se face in locu la 17 Augustu c. n. anulu curentu Doritorii potu vedē conditiunile: in Brasiovu: in comptoriulu dlui Constant. Steriu, — in Sepsiszt.-György: la domnii frait Bogdanu, — in Valcele: la Directiunea băiloru.

Intrun'a se face cunoscutu ca in anulu acēst'a se va tienē celu dintāiu tergu de cai, concesu de inaltulu ministeriu reg. ung. in 17, 18 si 19 Augustu.

Valcele in 5 Iuliu 1876.

Composessoratulu băiloru.

(3—6)

Ioanu Cristea,

compactoru.

Se recomanda on. publicu romānu cu legarea de cărți, protocole brosiure etc., promitiendu lucrū promptu si solidu si cu prețuri cātu se pōte mai moderate.

Locuinti'a, sub spinarea cănelui (Poschengasse) Nr. 1. lānga fantāna in Sabiiu. 2—3

A. Schwabe

Medicu diplomatu si magistru de dentistica are onōre a enunčiā P. T. publicu deschiderea pracsei medicale pentru dinti.

Locuinti'a strad'a Cisnadiel

1—3 Nr. 18 in Sibiiu.

Editur'a si tipariulu tipografiei archidieceasane.